

Handläggare
Oliver Karlöf
Telefon: 08-508 27 659**Till**
Miljöförvaltningen

Stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald: Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm

Svar på remiss från miljöförvaltningen (dnr 2020-13881)

Marina Högländ
IdrottsdirektörRobert Sköld
Avdelningschef

Sammanfattning

Idrottsförvaltningens svar riktar sig främst till ett större behov av fiske- och kräftvårdande åtgärder som i många avseenden saknas eller inte är tillräckliga. Bland förslagen nämns ett ökat fokus på kräftfiskevård i innerstaden, en bättre utformning av de föreslagna flytande flottarna för fisk, nytänkande lösningar för att skapa levande kajmiljöer, bevarande av befintliga viktiga strandmiljöer i staden samt ett förslag om att förbjuda båttrafik norr om Årsta holmar naturreservat.

Ärendet

Stockholms stad har ett bostadspolitiskt mål om att bygga 140 000 nya bostäder fram till år 2030. Mål 5 i Stockholms stads miljöprogram lyder: "Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem". De föreslagna åtgärderna för biologisk mångfald kan utgöra ett användbart kunskapsunderlag i stadens arbete med att nå bostadsmålet och uppnå översiktsplanens mål om en växande, sammanhängande, klimatsmart och tålig stad.

Syftet med åtgärdsförslagen är att ange förslag på åtgärder som kan stärka och utveckla förutsättningarna för biologisk mångfald i stadsdelarna och de arter och miljöer som pekas ut i handlingsplanen för biologisk mångfald. Förslagen kan exempelvis användas vid skötsel och förvaltning, i samband med stadsutvecklingsprojekt eller inom olika förstärknings- och utvecklingsprojekt i eller i anslutning till stadens grönområden.

Ärendets beredning

Idrottsnämnden har fått ärendet på kontorsremiss från miljöförvaltningen med svarstid senast den 30 november 2022. Hos idrottsförvaltningen har ärendet beretts av avdelningen för idrottsverksamhet utomhus.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Idrottsförvaltningen föreslår följande synpunkter och förslag på *Stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald: Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm*.

Åtgärdsförslag 4 m.fl.

Vid idrottsförvaltningens och Sveriges lantbruksuniversitets kräftprovfisken i Mälaren har det blivit tydligt att beståndet av signalkräftan i Mälaren ökar, troligtvis som en effekt av att utsättningar av ål stoppades för flera år sedan och att vi nu ser effekten av detta. Ålen är en utpräglad kräftätare och minskningen av kräftbestånden i Mälaren började efter att det genomfördes stödutsättningar av ål för yrkesfisket. Även om det rör sig om en invasiv art så finns det stora rekreativa och ekonomiska värden i att bidra till ett bra kräftfiske i Stockholm. Med denna bakgrund föreslår idrottsförvaltningen att det, förutom fiskevård, även planeras för kräftfiskevård i området runt Kungsholmen samt stränder i Riddarfjärden där det finns populationer av signalkräfta. Åtgärderna kan bestå av tillförsel av substrat som exempelvis olika fraktioner natursten eller specialgjutna ”kräft hotell”.

Åtgärdsförslag 5

En av åtgärderna för fisk som nämns under denna åtgärd samt flera andra är anläggning av fågelflotte. Även om en flotte som är anpassad för häckande fågel kan göra nytta för fisk som ståndplats är den negativa effekten av en lösflytande flotte oftast större. Den beskuggar botten och skapar förstärkta tryckvågor under ytan som riskerar hämma bottenvegetation och alger. Om flotten ska gynna fisk bör det tydligt framgå hur detta ska uppnås.

Förslag på synergier för fisk kan vara risvase-korgar där granar och ris kan placeras och därmed skapa lekplatser för fisk. Flotten bör även byggas så att den släpper igenom en viss mängd solljus samt förankras i botten i samtliga hörn för att undvika kraftig rörelse vid vågexponering.

Åtgärdsförslag 8

Stränderna längs Södermalms södra strand är på flera håll naturliga med god förekomst av knäckepil och annan strandvegetation. Med tanke på den stora vågexponeringen som förekommer på grund av farleden in till Mälaren bör det finnas med åtgärder som ämnar skydda dessa viktiga strandzoner mot vidare erosion. Att skapa uppgrundningar eller rev med massor kan vara lämpligt när vattendjupen inte är för stora. På djupare platser skulle flytande vågbrytare kunna skapa en lugnare miljö där vegetation kan få en chans att återhämta sig/breda ut sig.

Vidare föreslår idrottsförvaltningen att det inom det lokala åtgärdsprogrammet utreds möjligheter att helt förbjuda genomfart för båt mellan Årsta holmar och Tantolunden. Sportfiskarna genomförde en inventering som visade på att denna sträcka är en av de bättre fungerande reproduktionslokalerna för abborre runt Stockholm med sina säv-/vassbälten och näckrosor. Eftersom båtsportsleden som går norr om Årsta holmar inte fyller någon roll för sjöfarten och det finns en betydligt djupare genomfart på södra sidan om öarna ser idrottsförvaltningen ingen nytta av att tillåta båttrafik i ett så pass viktigt och känsligt naturområde. Till detta kan tilläggas att området sedan två år tillbaka är ett naturreservat, något som ytterligare bör stärka behovet av skydd. Om ett sådant båtförbud träder i kraft kan ytterligare fiskevårdande åtgärder (rev, risvasar, kräftfiskevård mm) göras i gamla båtsportsleden och därmed stärka reservatets naturvärden.

Åtgärdsförslag 9 och 10

I dessa två åtgärdsområden anser idrottsförvaltningen att det saknas åtgärder för akvatiska organismer. Området inne i Hammarby sjöstad har stor potential som lekplats för fisk men i farlederna och runt kajerna är det en steril miljö med lite bottensubstrat och stor vågexponering. I rapporten lyfts ett av idrottsförvaltningens förslag, undervattensbalkonger, en åtgärd som skulle kunna användas med stor fördel i detta område. Dessa skulle kunna erbjuda lekplatser och möjlighet för invånarna att själva bidra till fiskevård genom att slänga sina julgranar i korgar där fisken sedan kan leka. När det gäller åtgärder som kräver mindre investeringar går det att använda

spräng/natursten med eller utan gabionstrukturer för att skapa rev och ståndplatser för fisk. Det vore även bra att försöka minska vågexponeringen av vassarna runt Sjöstaden då dessa utgör en unik lekmiljö som det råder stor brist på i Stockholm.

Bilagor

1. Schablonkostnadstabell
2. Metodik för framtagning av åtgärdsförslag
3. beskrivning av åtgärder
4. SÅF 5 Innerstaden_ remissversion